

บันทึก

เรื่อง ทหหรือปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการบอกล้างโมฆียกรรมสัญญาประกันชีวิต

ตามที่กระทรวงพาณิชย์ได้มีหนังสือ ที่ พณ.๐๒๐๔/๔๕๒๘ ลงวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๑ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการการกฤษฎีกาขอให้สำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกาให้ความเห็นว่า

(๑) ผู้เอาประกันชีวิต ได้ปกปิดความจริงหรือได้เปิดเผยความจริงอันเป็นเท็จเกี่ยวกับสุขภาพของตนเองโดยเจตนา และเป็นสาระสำคัญ ต่อมาผู้เอาประกันชีวิตได้ถึงแก่กรรมโดยอุบัติเหตุ ซึ่งไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับทั้งทางตรงและทางอ้อมกับสุขภาพที่ปกปิดความจริงไว้ ในกรณีเช่นนี้ บริษัทผู้รับประกันภัยจะยกประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๘๖๕ บอกล้างสัญญาประกันภัยได้หรือไม่ และ

(๒) ถ้าในกรมธรรม์ประกันภัยมีข้อความกำหนดว่า "หากเหตุแห่งมรณกรรมนั้นไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับเหตุที่เอาประกันภัยปกปิดความจริง หรือเปิดเผยแต่เป็นเท็จแล้ว บริษัท (ผู้รับประกันภัย) จะไม่ยกมาตรา ๘๖๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เพื่อบอกล้างสัญญาประกันภัยฉบับนี้" จะมีผลบังคับตามกฎหมายหรือไม่

สำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๓) ได้พิจารณาปัญหาทั้งสองข้อดังกล่าวโดยได้ฟังคำชี้แจงเพิ่มเติม จากผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ (สำนักงานประกันภัย) เสร็จแล้วเห็นว่า

(๑) ตามมาตรา ๘๖๕^๑ และมาตรา ๘๖๖^๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เป็นบทบัญญัติที่คู่กรณีต้องพึงระวังกษาประโยชน์ของตนเองเพื่อให้สัญญาประกันภัยมีผลบังคับได้ตามกฎหมาย และเมื่อพิจารณาดูอำนาจหน้าที่ของนายทะเบียน ตามมาตรา ๒๓^๓ แห่ง

^๑ มาตรา ๘๖๕ ถ้าในเวลาทำสัญญาประกันภัย ผู้เอาประกันภัยก็ดี หรือในกรณีประกันชีวิตบุคคลอื่นการใช้เงินยืมอาศัยความทรงชีพหรือมรณะของเขานั้นก็ดี รู้อยู่แล้วละเว้นเสียไม่เปิดเผยข้อความจริงซึ่งอาจจะได้ใจผู้รับประกันภัยให้เรียกเบี้ยประกันภัยสูงขึ้นอีกหรือให้บอกปิดไม่ยอมทำสัญญา หรือว่ารู้อยู่แล้วแสดงข้อความนั้นเป็นความเท็จไว้ ท่านว่าสัญญานั้นเป็นโมฆียะ

ถ้ามิได้ใช้สิทธิบอกล้างภายในกำหนดเดือนหนึ่งนับแต่วันที่ผู้รับประกันภัยทราบมูลอันจะบอกล้างได้ก็ดี หรือมิได้ใช้สิทธินั้นภายในกำหนดห้าปีแต่วันทำสัญญาก็ดี ท่านว่าสิทธินั้นเป็นอันระงับสิ้นไป

^๒ มาตรา ๘๖๖ ถ้าผู้รับประกันภัยได้รู้ข้อความจริงดังกล่าวในมาตรา ๘๖๕ นั้นก็ดี หรือรู้ว่าข้อแสดงความเป็นความเท็จก็ดี หรือควรจะได้รู้เช่นนั้นหากใช้ความระมัดระวังตั้งจะพึงคาดหมายได้แต่วิญญูชนก็ดี ท่านให้ฟังว่าสัญญานั้นเป็นอันสมบูรณ์

^๓ มาตรา ๒๓ กรมธรรม์ประกันภัยที่บริษัทออกให้แก่ผู้เอาประกันภัยต้องเป็นไปตามแบบ และข้อความที่นายทะเบียนได้ให้ความเห็นชอบ ทั้งนี้ ให้รวมทั้งเอกสารประกอบหรือแนบท้ายกรมธรรม์ประกันภัยนั้นด้วย

พระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๑๐ ไม่ปรากฏว่ามีบทบัญญัติให้เป็นห้ามที่ของนายทะเบียนเป็นผู้วินิจฉัยว่ากรณีใดจะเป็นโมฆียกรรมได้หรือไม่ กรณีจะเป็นประการใดย่อมเป็นอำนาจของคู่กรณีที่จะฟ้องคดีต่อศาลได้อยู่แล้ว

(๒) ปัญหาที่ถามมาใน (๒) นั้น เป็นเรื่องที่ไม่มีข้อเท็จจริงเกิดขึ้น ยังไม่มีปัญหาในข้อกฎหมายและตามที่กระทรวงพาณิชย์ตั้งคำถามมานั้นก็ไม่ปรากฏว่าเป็นเรื่องที่นายทะเบียนจะต้องใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๑๐ ในเรื่องใด

ดังนั้น ปัญหาที่กล่าวนี้ไม่ปรากฏว่าเป็นปัญหาที่มีข้อโต้แย้งหรือขัดแย้งกันในวงราชการของกระทรวงทบวงกรมในรัฐบาลแต่ประการใด และยังอาจเป็นกรณีที่กระทบถึงสิทธิและประโยชน์ของบุคคลภายนอก ซึ่งอาจฟ้องร้องกันในศาลด้วยสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาไม่อยู่ในฐานะที่จะได้ความเห็นในเรื่องนี้

(ลงชื่อ) อมร จันทสมบุรณ์

(นายอมร จันทสมบุรณ์)

รองเลขาธิการฯ

ปฏิบัติราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ตุลาคม ๒๕๒๑

แบบและข้อความที่นายทะเบียนได้ให้ความเห็นชอบไว้แล้วตามวรรคหนึ่ง เมื่อนายทะเบียนเห็นสมควรหรือเมื่อบริษัทร้องขอ นายทะเบียนจะสั่งให้เปลี่ยนแบบและข้อความเสียใหม่หรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงก็ได้